

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۳/۰۲/۰۵

سید عظیم حسینی

طرح پیشنهادی جهت انکشاف اقتصادی پسا منازعه در افغانستان – قسمت دوم

اگر بخواهیم این مثال ها را الگو قرار داده امکانات افغانستان را طور مقایسوی با این کشور ها مورد مطالعه قرار دهیم دیده میشود که کشور ما برای آغاز یک حرکت تاریخی آوردن تغییر به مراتب دست بالا تر دارد زیرا افغانستان کشوریست که دارای منابع مختلف و متنوع اقتصادی برای رشد و توسعه اقتصادی میباشد. طوریکه

1 افغانستان یک کشور زراعتی محسوب گردیده و از نگاه اقلیم ملایم، دارای 4 فصل مشخص وزیبا، آب و هوای گوارا، آفتاب فراوان و زمین های حاصلخیز، امکانات خوب و مساعد توسعه زراعت، باغداری و مالداري را داشته و طی قرن ها به صدور میوه جات خشک و تازه و نباتات طبی، حیوانات و محصولات حیوانی پرداخته است.

2 افغانستان با داشتن منابع بزرگ پیدوار طبیعی منجمله معادن بزرگ دارای شهرت فراوان است، چنانچه طی سده های گذشته اقلام مهم صادراتی این خطه باستانی را سنگهای قیمتی مانند یاقوت، زمرد، لاجورد، آهن، مس و حتی افزار و سلاحهای جنگی و زیورات تشکیل میداد. و طوریکه پیشبینی میگردد دارای غنایم و معادن بینظر میباشد مانند:

(a) 2.2 میلیارد تن سنگ آهن؛

(b) 60 ملیون تن مس؛

(c) 1.8 میلیارد بشکه نفت درمثلث بلخ، حیرتان و شیرغان؛

(d) 1.5 میلیارد بشکه نفت در میدان نفتی مجاور یعنی افغان - تاجیک (که این میزان نفت کشف شده بیش تر از ذخایر کشورهای چو ازبکستان و ترکمنستان و سودان است)؛

(e) معادن زغال سنگ در افغانستان به شکل کمر بند با طبقات مختلف در زیر تپه های خاکی رشته کوه های هندوکش قرار داشته که از ولایت بدخشان آغاز تا تخار، بغلان، سمنگان، بامیان، سرپل امتداد یافته و به معدن سبزک ولایت هرات منتهی می شود ذخایر اثبات شده آن حدود ۱۰۰ تا ۴۰۰ میلیون تن پیشبینی شده است. معادن زغال سنگی در بغلان (معدن کرکر)، آس پشته دودکش، در قندوز (بندگی)، در هرات معدن سبزک (کرخ)، در سمنگان ولسوالی دره صوف سرپل معدن ولسوالی بلخاب شناسایی گردیده اند.

(f) 444 میلیارد متر مکعب گاز طبیعی؛

(g) 562 ملیون بشکه گاز مایع؛

د پانو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی دلیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولی

- (h) 1.4** ملیون تن از عناصر خاکی کمیاب مانند لانتانیم، سریم و نئودیمیم، الومینیوم، طلا، نقره، لیتیوم و غیره که هنوز تثبیت نگردیده است.
- 3 صنایع دستی یکی دیگر داشته های ملی که از اقلام صادراتی کشور به شمار میرود و از زمانه های دور در ترکیب اقلام صادراتی جای مهمی را به خود اختصاص داده و یکی از این اقلام قالبین افغانی میباشد.
- 4 دریا های زیادی در کشور وجود دارد که بعضی از آنها فصلی و بعضی غیر فصلی می باشد.
- 5 داشتن آب های شیرین کشور که ظرفیت تولید نه تنها 23 هزار میگاووات انرژی از طریق دستگاه های آبی را دارا می باشد، بلکه ارزش آن از نفت بیشتر است اگر به کشورهای همسایه به فروش برسد.
- 6 افغانستان 300 روز آفتابی تقریباً 3000 ساعت آفتابی را دارا است که هر ده متر مربع در افغانستان ظرفیت تولید یک کیلووات انرژی آفتابی را دارا می باشد.
- 7 انرژی باد، طبق سروی **NERL**، 31600 کیلومتر مربع زمین که 5 فیصد زمین افغانستان را تشکیل می دهد ظرفیت 158000 میگاووات انرژی باد را دارا میباشد که 5 میگاووات در هر کیلو متر مربع پیشبینی میگردد.
- 8 کشور ما بنابر موقعیت جغرافیائی خویش حیثیت پل ارتباطی منطقوی را دارا بوده و میتواند نقش بسیار عمده و اساسی را در راستای تامین ارتباط ترانزیتی و ترانسپورتی آسیای جنوب شرقی، آسیای جنوب غربی و آسیای میانه و بافت منطقوی ایفا نماید. افغانستان با جغرافیای مستعد، مناسب و موقعیت ستراتیژیک آن، نه تنها در طول تاریخ، بلکه بعد از سال 1991 مورد توجه اکثر کشور ها قرار گرفته است، خصوصاً اکنون نقطه ی وصل چندین قدرت اقتصاد نوظهور و امیدوار کننده ی منطقوی و جهانی شده میتواند.
- 9 امروز اقتصاد منطقوی (**Regional Economics**) به حیث یکی از رشته های جدید، در علوم اقتصادی شمرده میشود. پتانسیلها و اهمیت مناطق نظر به موقعیت جغرافیائی آنان مشخص میگردد که خوشبختانه افغانستان موقعیت بسیار ستراتیژیک و مناسب را در تأمین اتصال و همگرایی و همکاریهای های منطقوی دارد.
- 10 افغانستان بانظر داشت داشتن جاذبه های وسیع توریستی، دارای پتانسیل قوی جذب توریزم بوده و با مدیریت خوب، اقدامات هدفمند و طرحهای بنیادی در راستای جذب سرمایه گذاری ها و استفاده بهینه از جاذبه های توریستی، میتوان صنعت توریزم را طوریکه تجارب سایر کشورها نشان میدهد، به مهمترین و برجسته ترین سکتور تولیدی و ورود اسعار خارجی در افغانستان که رشد اقتصادی و اشتغال زائی پایدار را در قبال خواهد داشت، مبدل نمود. هرگاه بخواهیم از زیباییهای طبیعی، مزیت های های چهار فصل، اماکن و آثار تاریخی باستانی که عطیه ای بزرگی از طبیعت، تمدن و مدنیت های بزرگ این سرزمین که از نیاکان ما رایگان به ما رسیده است استفاده دلسوزانه و معقول نمائیم، سکتور توریزم که ارتباط مستقیم و ارگانیک با انکشاف اقتصادی و توسعه شهری دارد، موازی با سایر سکتور ها به یک سکتور پویا و بارور اقتصادی و نهایت سودآور مبدل میگردد. اماکن و رویدادهای مذهبی مانند مساجد، مکانهای مذهبی دارای سابقه تاریخی، معابد و آثار تاریخی غیر منقول مانند تندیس های تخریب شده بامیان، آی خانم، موزیم کابل، باغ بابر، معابد پنجه شاه و مس عینک، مینار جام، تخت

رستم، قلعه ی اختیارالدین (ارگ هرات)، مسجد جامع هرات ، مزار سنایی، سلطان شهاب الدین غوری، دو منار دوران سلطان محمود غزنوی، منطقه تاریخی غزنی؛ شهر کهنه غزنی و یا هم بالاحصار که قبلاً مقر سلطنت سلطان محمود غزنوی در آن قرار داشت، برجک قدیمی سلطان محمود غزنوی، روضه سلطان محمود غزنوی، پارک ملی بند امیر، پارک ملی پامیر در ولایت بدخشان، دره ها و مناطق کوهی نورستان وکنر، اماکن پادشاهان گذشته و ده ها و صد ها آبنه دیگر نیز از آثار معروف این کشور می باشد. تنها در ولایت هرات بیش از ۷۰۰ بنا و ساحه باستانی وجود دارد که این همه میتواند به مراکز بزرگ جمع گردشگران داخلی و خارجی تبدیل شده در ارتقای عواید ملی نقش بزرگی را ایفا نماید.

11 استعداد های نهفته وپنهان افغانها که زمینه استفاده از آن ها طوریکه ایجاب مینماید میسر نگردیده وافغانستان امروز دارای نیروی کار وقابل آموزش کافی و استعداد های سر شار نسل جوان را در اختیار دارد تا به نفع اعمار کشور مورد استفاده اعظمی قرارگیرد.

اما با تأسف باید اذعان داشت که این همه منابع، امکانات و داشته های طبیعی ومیراث های فرهنگی وسایر امکانات این کشور در طول زمانه ها طوریکه لازم بود درجهت ترقی وانکشاف اقتصادی بکارگرفته نشده وپالیسی روشنی درزمینه وجود نداشته است. بکار گیری این همه فرصت ها وغنایم سرشار ودست ناخورده افغانستان که به هیچ وجه کمتر از نفت امارات عربی وعربستان، گاز قطر و منابع طبیعی فراوان و نیروی کار در اندونیزیا نیست، برخلاف چندین مرتبه از فرصت ها وغنایم مجموع این سه کشور بیشتر و وسیعتر است، فقط و فقط با اعمال اراده نیرومند ملی برای ازبین بردن فقر معنوی به شمول فساد، نفاق و تعصب، تأمین امنیت سراسری، مدیریت، سیاست ودیپلوماسی مدبرانه وقوی و پلانگذاری دقیق و علمی میتوان این تغییر بزرگ وتاریخی را سازماندهی نمود.

قابل یادآوری است که انکشاف اقتصادی وپایدار دارای مؤلفه های زیادی میباشد، اما درین بسته ی پیشنهادی پیرامون بهبود وضع اقتصادی کشور که میتواند منحصیث اقدامات عمده ، بویژه فراهم آوری تسهیلات برای انکشاف صنایع و بهبود سرمایه گذاری ، توسعه و رشد هدفمند تجارت و ازدیاد صادرات، رشد تعلیمات تخنیکی، فنی و مسلکی در ۳۴ ولایت کشور و انتقال تکنالوژی های معاصر جهت استخراج معادن، انکشاف شهر های جدید بشمول شهر جدید کابل، انکشاف زیربناها وخدمات همچو انرژی، آب، ترانسپورت، تکنالوژی معلوماتی وصحت عامه از طریق انکشاف فابریکه جات برای انواع تولیدات و ارایه هر نوع خدمات تخنیکی برای ارتقای سطح زندگی مردم، ایجاد فرصت های کاری ودرنهایت هموار نمودن بستر مناسب برای انکشاف پایدار ، محسوب میگردد، مطرح شده است.

(باقیدارد)